

ПРОФЕСІЙНА СПІЛКА ПРАЦІВНИКІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

вул. Шота Руставелі, 39-41, м. Київ, 01601
тел. (044) 289-73-61, факс (044) 289-63-61 E-mail: profmed@fpsu.org.ua
www.medprof.org.ua Код ЄДРПОУ 03591800

18.09.2018 № 01-08/277

**Голові
Верховної Ради України
Парубію А.В.**

Про проект Держбюджету
України на 2019 рік

Шановний Андрію Володимировичу!

Профспілка працівників охорони здоров'я України розглянула проект Закону України «Про Державний бюджет України на 2019 рік» (реєстр. №9000 від 15.09.2018, далі – проект Держбюджету) та вважає його антисоціальним і неприйнятним для медичної галузі через критично низький обсяг видатків на забезпечення реформи системи охорони здоров'я та оплати праці медичних працівників.

При формуванні Урядом проекту Держбюджету на 2019 рік пропозиції профспілок щодо рівня мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму, розміру посадового окладу працівника I тарифного розряду ЄТС були повністю проігноровані. Залишилися не врахованими і додаткові пропозиції галузевої Профспілки щодо передбачення відповідного обсягу видатків на охорону здоров'я для виконання положень Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення», а саме: на реалізацію програми медичних гарантій – у розмірі не менше 5 % ВВП, збільшення розміру капітаційної ставки, оплати праці медичних працівників з розрахунку не менше за 250 % середньої заробітної плати в Україні за липень попереднього року; Закону України «Про підвищення доступності та якості медичного обслуговування у сільській місцевості» та Закону України «Про екстрену медичну допомогу».

Проаналізувавши запропонований проект Держбюджету, зазначаємо таке:

1. Проект Держбюджету передбачає зростання валового внутрішнього продукту до 3 946,9 млрд. грн. (3 332,3 млрд. грн. у 2018 р.), а зведений бюджет на охорону здоров'я заплановано збільшити лише на 9,5 млрд. грн., тобто у співвідношенні до ВВП показник фінансування охорони здоров'я у 2019 році зменшено до 3,2% проти 3,5% від ВВП у 2018 році, що не відповідає рекомендаціям ВООЗ не менше 6% ВВП та вимогам частини п'ятої статті 4 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» щодо видатків на реалізацію програми медичних гарантій не менше 5% ВВП (потреба - 197 млрд. грн.).

2. Статтями 7 та 8 проекту Держбюджету передбачено встановлення прожиткового мінімуму для працездатних осіб з 1 січня 2019 року у розмірі

1921 грн. та мінімальної заробітної плати – 4173 грн. Отже, розмір базового тарифного розряду ЄТС з 01.01.2019 складе лише 46 % від мінімальної заробітної плати, а існуюча «зрівнялівка» в оплаті праці з 1 по 11 тариф. розряд не тільки збережеться, а й пошириться до 13 тарифного розряду ЄТС. Внаслідок цього лікарям-хірургам, лікарям загальної практики-сімейним лікарям (другої кваліфікаційної категорії), лікарям інших спеціальностей (першої кваліфікаційної категорії), головним медичним сестрам, медичним сестрам всіх категорій, молодшим медичним сестрам та робітникам буде встановлено посадовий оклад на рівні мінімальної заробітної плати – 4173 грн.

У проекті Держбюджету відсутні кошти для забезпечення диференціації заробітної плати медичним працівникам. Обсяг медичної субвенції у 2019 році передбачено у розмірі 55 502 068,3 тис.грн., що на 1,9 млрд. грн. менше ніж у 2018 році. Медична субвенція у поточному році становить 57 366 717, 0 тис. грн., при цьому дефіцит фонду оплати праці складає близько 3,6 млрд. грн., що призвело до утворення заборгованості із виплати заробітної плати працівникам закладів охорони здоров'я в 11 областях України, станом на 31.08.2018 сума заборгованості склала 98,2 млн. грн. (прострочена 18,1 млн.грн.).

Для встановлення I тарифного розряду ЄТС у розмірі 1921 грн. та мінімальної заробітної плати – 4173 грн. фонд оплати праці (з нарахуваннями) має становити 89 070,1 млн.грн.

Зазначена вище потреба розрахована виходячи з розмірів мінімальної заробітної плати з 1 січня 2019 року та 1 т.р. ЄТС, з урахуванням, передбачених галузевими умовами праці, обов'язкових доплат і надбавок (надбавка за вислугу років, доплата за шкідливі умови роботи, нічні, святкові тощо), доплати до мінімальної заробітної плати тим працівникам, посадові оклади яких менші за її розмір, та обов'язкової допомоги на оздоровлення у розмірі посадового окладу під час надання основної щорічної відпустки (постанова КМУ від 11.05.2011 № 524), без урахування стимулюючих виплат, також передбачених галузевими умовами оплати праці, та диференціації заробітної плати залежно від рівня освіти та кваліфікації працівників, складності, відповідальності та умов виконуваної роботи (постанова КМУ від 28.12.2016 № 1037).

Отже, видатки на оплату праці, передбачені Міністерству охорони здоров'я України, не забезпечують чинні законодавчі гарантії щодо проведення диференціації заробітної плати залежно від рівня освіти та кваліфікації працівників, складності, відповідальності та умов виконуваної роботи (постанова КМУ від 28.12.2016 № 1037), встановлення доплат та надбавок, передбачених для працівників протитуберкульозних закладів (постанова КМУ від 20.03.2013 № 174), працівників системи екстреної медичної допомоги (постанова КМУ від 27.03.2013 № 199), працівників, які надають первинну медичну допомогу (постанова КМУ від 30.12.2013 № 977) та інших, гарантованих державою виплат.

При цьому, на думку Профспілки, найкращим рішенням щодо покращення рівня оплати праці та соціального захисту працівників галузі, а також з метою ліквідації «зрівнялівки» в оплаті праці було б прийняття рішення щодо встановлення розміру посадового окладу (тарифної ставки) працівника I тарифного розряду ЄТС на рівні мінімальної заробітної плати (за розрахунками Профспілки, для цього необхідно близько 57 млрд. грн. додаткових коштів).

Систематичне недофінансування галузі негативно впливає на стан матеріального забезпечення її працівників, традиційно залишаючи їх на останніх позиціях у рейтингу за рівнем середньомісячної заробітної плати.

Так, якщо за даними Державного комітету статистики України у червні 2018 року середній рівень заробітної плати працівників охорони здоров'я становив 6 258 грн., що менше у 1,5 рази від показника в промисловості (9 552 грн.), у 1,4 рази - галузі освіти (8 553 грн.), в 1,1 рази - галузі культури (6 641 грн.).

3. З 1 січня 2019 року фінансування первинної ланки передбачається лише через Національну службу охорони здоров'я України у розмірі 15,3 млрд. грн. проти 13,3 млрд. грн. у 2018 р. Слід зазначати, що розмір капітаційної ставки у 2019 році мав скласти 450 грн. відповідно до схваленої Урядом 14 червня 2017 року бюджетної резолюції на 2018 – 2020 роки - проти 370 грн. у 2018 р. Разом з тим, за даними Держкомстату України, на 01.01.2018 чисельність населення України становила 42 386 403 особи, отже розрахунковий обсяг коштів на первинну медичну допомогу, визначений виходячи з національного тарифу (капітаційної ставки) у розмірі 450 грн., має сягати 19,1 млрд. грн.

Звертаємо увагу, що Пояснювальна записка до проекту Держбюджету взагалі не містить інформації щодо розміру капітаційної ставки на 2019 рік.

4. Для *Національної академії медичних наук України* у проекті Державного бюджету України на 2019 рік передбачено видатки в сумі 2 670 640,1 тис. грн., що на 242,7 млн. грн. (10%) більше від обсягу на 2018 рік, але менше від реальної потреби (4 млрд. грн.).

Щорічне обмеження обсягів фінансування фундаментальних досліджень та прикладних розробок призводить до того, що зношеність парку наукового обладнання та матеріально-технічної бази досягла критичної межі, відсутні кошти на придбання реактивів і матеріалів для наукових досліджень, зменшується колекція штамів мікроорганізмів в депозитарії, вимушено закриваються віварії. Граничні обсяги видатків на наукову діяльність при постійному зростанні заробітної плати не відповідають потребам наукових установ НАМН. Фактично 98 % від затверджених обсягів становлять лише заробітна плата та нарахування на оплату праці. Проте і цих коштів не вистачає в повній мірі на виплату обов'язкових доплат і надбавок. Зазначене призводить до падіння престижу професії наукового працівника, швидкого старіння та відповідного зменшення чисельності наукових кадрів.

Наслідком недофінансування галузі охорони здоров'я є здійснення

оплати лікування за рахунок коштів хворих, що порушує статтю 49 Конституції України.

Слід зазначити, що для реалізації пілотного проекту щодо надання третинної високоспеціалізованої медичної допомоги кошти передбачені на рівні 2018 року – 600,0 млн.грн.

5. Для проведення реформи екстреної медичної допомоги у Проекті Держбюджету передбачено 922,6 млн.грн. лише для пілотних регіонів, при загальній потребі на реалізацію Закону України «Про екстрену медичну допомогу» у обсязі 11 млрд. грн.

6. На реалізацію заходів, спрямованих на розвиток системи охорони здоров'я у сільській місцевості, передбачено 1 млрд. грн.. проти 5 млрд. грн. за попередній період.

Зважаючи на вищевикладене, **Профспілка працівників охорони здоров'я України наполягає передбачити в проекті Державного бюджету України на 2019 рік видатки на фінансування охорони здоров'я**, а саме:

1. Реалізацію програми медичних гарантій - у розмірі не менше 5 відсотків валового внутрішнього продукту України відповідно до частини п'ятої статті 4 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення»;

2. Фінансове забезпечення бази для визначення компонента оплати праці медичних працівників, при розрахунку тарифів та коригувальних коефіцієнтів, не менше за 250 відсотків середньої заробітної плати в Україні за липень року, що передує року, в якому будуть застосовуватися такі тарифи та коригувальні коефіцієнти відповідно до частини третьої статті 10 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення»;

3. Реалізацію пункту 6) статті 4 Закону України «Про підвищення доступності та якості медичного обслуговування у сільській місцевості» - щодо запровадження додаткових стимулів для залучення на роботу у сільській місцевості висококваліфікованих медичних і фармацевтичних працівників;

4. Встановлення посадового окладу працівника I тарифного розряду за Єдиною тарифною сіткою у розмірі більшому за розмір мінімальної заробітної плати для розрахунку розмірів посадових окладів за всіма тарифними розрядами ЄТС з відповідним зростанням фонду оплати праці, із забезпеченням справедливої диференціації між посадовими окладами працівників залежно від рівня їх освіти та кваліфікації;

5. Забезпечення виплат, передбачених постановами Кабінету Міністрів України «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» від 30.08.2002 № 1298, «Про затвердження Порядку виплати надбавки за вислугу років медичним та фармацевтичним працівникам державних та комунальних закладів охорони здоров'я» від 29.12.2009 № 1418, «Питання оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» від 05.11.2011

№524, «Про деякі заходи щодо підвищення престижності праці медичних працівників, які надають медичну допомогу хворим на туберкульоз» від 16.02.2011 № 123, «Деякі питання оплати праці працівників протитуберкульозних закладів» від 20.03.2013 № 174, «Деякі питання оплати праці медичних працівників системи екстреної медичної допомоги» від 27.03.2013 № 199, «Деякі питання оплати праці медичних працівників, що надають первинну медичну допомогу» від 30.12.2013 № 977;

6. Встановлення розміру капітаційної ставки на первинному рівні надання медичної допомоги у розмірі 900 грн.;

7. Заходи щодо медичного обслуговування населення у сільській місцевості у обсязі 5 млрд. грн.;

8. Реалізацію Закону України «Про екстрену медичну допомогу», підвищення заробітної плати працівникам служби ЕМД обсягом 11 млрд. грн.;

9. Забезпечення у повному обсязі коштами фонду оплати праці державних установ Національної академії медичних наук України.

Просимо, шановний Андрію Володимировичу, невідкладно внести на розгляд Верховної Ради України та прийняття в другому читанні проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України "Основи законодавства України про охорону здоров'я" (щодо соціальних гарантій працівників охорони здоров'я), реєстр. № 1332 від 10.12.2014, з метою поліпшення соціально-економічного захисту медичних працівників закладів охорони здоров'я, в т.ч. комунальних некомерційних підприємств, передбачивши для цього відповідні видатки для встановлення медичним та фармацевтичним працівникам, наступних виплат:

- надбавки за престижність праці у розмірі 50% посадового окладу (близько 13,4 млрд. грн.);

- допомоги для вирішення соціально-побутових питань у розмірі посадового окладу (2,7 млрд. грн.);

- щорічної грошової винагороди у розмірі до одного посадового окладу за сумлінну працю та зразкове виконання службових обов'язків (2,7 млрд. грн.).

- підвищення посадових окладів на 2 тарифні розряди професіоналам та спеціалістам у галузі охорони здоров'я (близько 10 млрд. грн.);

- надбавки за роботу в закладах охорони здоров'я, розташованих у сільській місцевості та селищах міського типу в розмір до 50% до посадового окладу (близько 1 млрд. грн.).

З повагою

Голова Профспілки

В.М. Коваль